

„11th European Forum on the rights of the child“ (children deprived of their liberty and alternatives to detention)

(Brussels, 7. – 8.11.2017.)

U Brüsselu se od 7. do 8. studenog 2017. godine održao Forum o pravima djece („11th European Forum on the rights of the child“), s ovogodišnjim naglaskom na teme (1) djece koja su lišena slobode i (2) alternative „zatvaranju“ djece u institucije. Forum je organiziran od strane Europske komisije u okviru Globalne studije Ujedinjenih Naroda (eng. *UN Global Study*) o djeci lišenoj slobode, te kao svojevrsni „follow – up“ Priopćenja o zaštiti djece u migraciji (orig. eng. *Communication on the protection of children in migration*) od 12. travnja 2017. godine.

Forumu je prisustvovalo gotovo 300 ljudi koji predstavljaju sve države članice Europske Unije, kao i Norvešku, Island, Lichtenstein, Švicarsku i „balkanske“ zemlje koje nisu članice Europske Unije, kao što su primjerice Srbija i Bosna i Hercegovina. Sudionici Forumu bili su predstavnici nacionalnih vlasti, civilnog društva, međunarodnih organizacija, dječji pravobranitelji, predstavnici akademske zajednice, stručnjaci iz prakse i predstavnici institucija Europske Unije.

Na prvom danu Forumu bile su dvije plenarne sjednice o obvezama Europske Unije i međunarodnim obvezama prema djeci lišenoj slobode, kao i izazovima s kojima se susreću stručnjaci u praksi i najnovijim zbivanjima koja utječu na mijenjanje politika postupanja prema djeci i maloljetnicima (primjerice, djeca migranti). Drugog dana Forumu, sudionici su mogli odabrati između četiri paralelne plenarne sjednice koje su se usmjerile četirima širokim temama koje se odnose na prva četiri područja koja su u fokusu UN-ove *Globalne Studije o djeci lišenoj slobode*:

- I. Djeca i maloljetne osobe u sukobu sa zakonom,
- II. Djeca i maloljetne osobe u imigracijskom pritvoru,
- III. Djeca i maloljetne osobe koji su smješteni u institucijama (primjerice djeca s teškoćama u razvoju, djeca lišena roditeljske skrbi ili djeca s intelektualnim teškoćama),
- IV. Djeca i maloljetne osobe čiji su roditelji u zatvoru.

Na plenarnoj sjednici „*Djeca i maloljetne osobe u sukobu sa zakonom*“ fokus je bio na upoznavanju sudionika s načinima postupanja prema djeci i maloljetnicima koji su u sukobu sa zakonom, predstavljanjem kaznenopravnog postupka prema djeci i maloljetnicima u različitim državama Europske Unije i izazovima s kojim se stručnjaci u praksi svakodnevno susreću.

Na drugoj plenarnoj sjednici „*Djeca i maloljetne osobe u imigracijskom pritvoru*“ fokus je stavljen na postupanje prema djeci i maloljetnicima koji uđu u stranu državu kao imigranti. Najveća rasprava povela se oko teme da su djeca i maloljetne osobe u najvećem broju slučajeva neadekvatno smještene u stranim državama; često su smještavani u institucije u koje su smještena djeca i maloljetnici koji su u sukobu sa zakonom uslijed čega dolazi do kriminalizacije imigranata i posljedično negativne reakcije društva za brigu o migrantima.

Treća plenarna sjednica „*Djeca i maloljetne osobe koji su smješteni u institucijama*“ usmjerila se na razgovor o uvjetima u institucijama u koje su smještena djeca i maloljetne osobe bez adekvatne roditeljske skrbi ili s intelektualnim teškoćama i slično.

Posljednja plenarna sjednica „*Djeca i maloljetne osobe čiji su roditelji u zatvoru*“ fokusirala se na problematiku odrastanja djece čiji su roditelji u zatvorima – socijalizacijske probleme, etiketiranje od strane društva, egzistencijalne probleme, odnos s roditeljima i slično.

Ono što je karakteriziralo sve plenarne sjednice na Forumu jest to što su u svaku sjednicu bila uključena i „osobna svjedočanstva“, odnosno osobna iskustva djece i maloljetnih osoba koje imaju iskustvo prolaska kroz određeni proces o kojem se na Forumu razgovaralo. To je svim temama i izlaganjima dalo dodatnu vrijednost i snagu i potaknulo je sudionike da se još i snažnije „bore“ za prava djece. Kao generalni zaključak Forumu navedeno je da se sve države članice Europske Unije, ali i one koje to nisu, trebaju zalagati za što kvalitetniji i adekvatniji pristup djeci i maloljetnicima, te da se deprivacija slobode zaista treba početi koristiti kao krajnja mjera, kao što to naglašavaju i brojne smjernice Europske Unije, ali i Konvencija o pravima djeteta kao temeljni dokument.

Pripremila:
mag.soc.ped. Sabina Mandić